

Podmínky předškolního vzdělávání

1.1.1 Školy a děti v předškolním vzdělávání

Počet mateřských škol již několik let mírně stoupá. Odráží se zde především stále vysoká poptávka po umístění dětí, a to zejména v některých lokalitách. Ve školním roce 2014/2015 bylo v ČR 5 158 mateřských škol, což je nárůst o 73 škol oproti předchozímu roku.

Tabulka 2

Mateřské školy

Sledovaný parametr ČR (statistika MŠMT)	Stav ve školním roce		
	2012/13	2013/14	2014/15
Počet mateřských škol celkem	5 011	5 085	5 158
Z toho počet škol pro žáky se SVP	110	113	115
Podíl soukromých škol (v %)	3,9	4,9	5,8
Podíl církevních škol (v %)	0,8	0,8	0,9
Podíl malých škol (MŠ do 50 žáků)	51,9	51,7	52,1

Pokračoval také trend vzniku nových soukromých mateřských škol. Jejich podíl ze všech subjektů poskytujících předškolní vzdělávání činil 5,8 %, tj. nárůst oproti předchozímu roku o 0,9 %.

Ve školním roce 2014/2015 navštěvovalo předškolní vzdělávání dle údajů MŠMT celkem 367 603 dětí, to je nárůst o více než 4 000 dětí oproti předchozímu školnímu roku. Podíl dětí se speciálními vzdělávacími potřebami se nezměnil, zůstává na zhruba stejné úrovni již několik let (2,8 %). Podíl dětí-cizinců vzrostl na 2,0 % (v předchozím roce činil 1,7 %). Podobně došlo k mírnému nárůstu podílu dětí mladších tří let na 10,3 % (loni 9,1 %). Ačkoliv počet odmítnutých žádostí byl i letos vysoký (50 800), znamená to oproti roku 2013/2014 mírné zlepšení (loni to bylo 60 281). Podíl 5letých dětí, které se účastní předškolního vzdělávání (z celkové populace takto starých dětí) zůstává stabilní a činí 90,6 %.

Dle školského zákona se k předškolnímu vzdělávání přednostně přijímají děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Stát tedy garantuje těmto dětem právní nárok na umístění v mateřské škole. Stejně jako většina evropských zemí, které zaručují každému dítěti od určitého věku místo v zařízení vzdělávání a rané péče. Většina evropských zemí zaručuje toto místo buď jako právní nárok (právo na umístění), nebo jako povinnou docházku po dobu nejméně jednoho nebo dvou let před zahájením primárního vzdělávání. Dle EURYDICE⁵ však existují výrazné rozdíly v tom, od jakého věku má dítě místo v zařízení zaručeno. Pouze Dánsko, Německo (od srpna 2013), Estonsko, Malta (od dubna 2014), Slovinsko, Finsko, Švédsko a Norsko zaručují právní nárok na vzdělávání a péči v raném dětství každému dítěti již krátce po jeho narození, často ihned po skončení rodičovské dovolené. Asi jedna třetina evropských zemí zaručuje místo od 3 let. Česká republika je rovněž jedna z většiny evropských zemí, která nabízí alespoň jeden rok bezplatného preprimárního vzdělávání.

5 http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/key_data_series/166EN.pdf